

Pomiędzy wzrostem a katastrofą

Operacjonalizacje i projektowanie rozwiązań

9-11 czerwca 2021 <https://postwzrost.pl/konferencja-21/>

* Kreacje

Joanna Cywińska-Raczkowska – Wizja katastrofy we współczesnych narracjach kulturowych

Współczesne narracje o świecie przyjmują postać najróżniejszych opowieści. Coraz częściej dominuje w nich wizja katastrofy, która przyjmuje postać licznych zagrożeń: ekologicznych, społecznych, politycznych, zdrowotnych czy terrorystycznych. Prezentowane punkty widzenia dzielą się prosto na optymistyczne oraz pesymistyczne. Zadaniem przedstawień optymistycznych jest najczęściej wywołanie konkretnych reakcji, tj. wyrobienie nawyków konsumpcyjnych, promowanie postaw, ukierunkowanie na zmianę światopoglądu czy zachowań. Rola wizji pesymistycznych sprowadza się zwykle do promowania upolitycznionych postaw społecznych, wykorzystywanych jako narzędzia władzy osób rządzących. W swoim wystąpieniu pragnę przedstawić ambiwalentność wizji katastrof, które obecne są we współczesnych narracjach kulturowych. Celowo podkreślę podział na wizje optymistyczne i pesymistyczne, gdyż bardzo dobitnie obrazuje on kondycję współczesnego społeczeństwa. Doskonale również wpisuje się w schematy myślenia o wzroście i dewzroście, które to postaram się zaprezentować

Jakub Depczyński, Bogna Stefańska – Sztuka umiaru. Wizje dewzrostowych instytucji

Celem naszego wystąpienia jest przedstawienie punktów wyjściowych dla myślenia o wartości i funkcji sztuki oraz instytucji sztuki jako sojuszniczek idei dewzrostowych. Jednym z kluczowych wymiarów dewzrostu, rozumianego jako propozycja całościowej przemiany współczesnej cywilizacji, jest demontaż zbudowanego na wszechobecnych relacjach rynkowych „społeczeństwa wzrostu” oraz zastąpienie go konfiguracjami społecznymi, politycznymi, ekonomicznymi i kulturowymi, opartymi na nowej wizji „dobrego życia”. W ramach takiej przemiany, sztuka może odegrać istotną rolę w szerzeniu dewzrostowych idei i wartości, zaplatając nowe opowieści o świecie oraz otwierając wyobraźnię na myślenie o „społeczeństwie kultury umiaru”. Innym celem dewzrostowej transformacji jest przywrócenie poczucia sensu ludzkiej egzystencji, które dziś zatracają się w trybach niesprawiedliwej i bezsensownej maszyny nieustannego wzrostu. Artyści wydają się być naturalnymi sojusznikami takiego ruchu – wielu z nich od lat postuluje nowe instytucje sztuki, wolne od dominujących w muzeach i galeriach dogmatów wzrostu, efektywności, spektakularności i kolekcjonerstwa, po to, by przywrócić sztuce to, co w niej najcenniejsze – wolność, przyjemność i zabawę. W wystąpieniu zaprezentujemy przegląd propozycji nowych form instytucji sztuki wyobrażanych, konstruowanych i powoływanych przez artystów w XX i XXI wieku, które możemy uznać za prototypy dewzrostowych instytucji przyszłości. Omawiając koncepcje i prace autorstwa m.in. Roberta Smithsona, Jerzego Ludwińskiego, Agnes Denes, Mierle Laderman Ukeles i Diany Lelonek, wydobędziemy dewzrostowe aspekty ich wizji, wskazując jak stosowane przez nich języki, obrazy, wyobraźnie i praktyki łączą się z postulatami kultury umiaru.

Alicja Kaźmierkiewicz – Pandemia jako szansa: postrzeganie twórczości jako element ludzkiego behavioru

Już w XIX wieku Darwin przedstawił argumenty za tym, że zwierzęta są w stanie postrzegać piękno sensu largo i wpływa to na ich zachowanie. W 1980 roku Ellen Dissanayake zwróciła uwagę na fakt, że twórczość jest głęboko związana z ludzkim zachowaniem. O ile istotność tworzenia w rozwoju dziecka jest powszechnie znana, to eksploracja podobnego zachowania u osób dorosłych jest marginalna. Pozytywną zmianę przyniosła pandemia COVID-19: zaobserwowaliśmy nie tylko deficyt mąki, gdy popularność zyskał domowy wypiek chleba, ale też wzrost sprzedaży artykułów papierniczych i szeroko pojętych przedmiotów do tworzenia z różnych obszarów sztuki i rzemiosła, w tym gotowych zestawów. To dzięki izolacji pandemicznej w powszechnej świadomości zaczęła zachodzić zmiana postrzegania twórczości osób dorosłych: z umiejętności, którą należy doskonalić i monetyzować na integralny element ludzkiego behavioru. Autorka widzi w tym zjawisku szansę na poprawę dobrobytu nie tylko na poziomie indywidualnym. Przekucie sposobu w jaki postrzegamy twórczość może się stać jedną z podwalin postwzrostu poprzez wykluczenie idei mistrzostwa i elitarności oraz potrzeby rozwoju. Spojrzenie to można rozszerzyć się na inne dziedziny życia takie jak zyskującą ostatnio popularność w świecie przyrodników naukę obywatelską. To nowatorskie połączenie zagadnień nie jest wyczerpaniem tematu, ale ma stać się początkiem nowego wątku w dyskusji na temat postwzrostu. Na koniec pracy poruszony jest aspekt hiperkonsumpcjonizmu jako krytyki przedstawionych idei.

[Udział w konferencji](#)

[Powrót na stronę konferencji](#)